

Thorvald Staunings tale til de unge ved ungdomsfest

Taler

Thorvald Stauning
Medlem af Folketinget for
Socialdemokratiet

Dato

14. oktober 1928

Sted

Nikolaj Kirkesal

Saa naaede I altsaa denne Dag, hvor Skellet sættes mellem Barndom og Ungdom.

I har nok haft Længsel efter denne Dag, saaledes har det været med alle, med Forældre og Bedsteforældre, med alle Slægter i Fortiden. Alle har ønsket at faa Ende paa Barndomsaarene, og naar vi var kommet saa vidt, saa opdagede vi snart, at Barndomstiden netop var en lykkelig Tid, saafremt vi havde kærlige Forældre og gode Hjem - og det har da heldigvis de fleste.

Men enten vi nu synes bedst om Barndom, Ungdom eller Alderdom, saa indtræffer disse Tidsskifter. Det er Livets Gang, det er Udviklingen i den uhyre korte Tid et Menneske faar Lov at leve, og ved dette kan vi intet ændre.

Men netop fordi Livet er kort, bør vi søge at faa noget godt ud af dette Liv - baade for os selv og for andre.

Paa denne Dag, Indvielsesdagen for Eders Indtræden i Ungdommen, er det naturligt at dvæle et Øjeblik ved det Afsnit, I forlader, og ved den Fremtid, som aabner sig.

I kan se tilbage paa en Barndomstid som en broget Billedbog. Som smaa, spæde Planter laa I en Gang i Moders Arme. I voksede op og saa den besynderlige Verden med Mennesker, som I syntes var kæmpestore og ældgamle. I legede med Søkende eller smaa Kammerater, og hver Dag bragte nye Oplevelser, nye Indtryk, nye Erfaringer.

I kom i Skole, og nu er I ogsaa naaet igennem den. De der ikke skal videre paa den store Skolefærd til Studentereksamen og Universitetet føler sig befriede ved at have overstaaet Skoletiden. Vi kender det alle sammen. Men I vil senere opdage, at det med Skoletiden var ikke slemt, det var tværtimod noget særdeles godt. De fleste vil komme ud for meget større Besværligheder i kommende. Aar, end dem, I havde i Skolens Aar.

Og I skal vide nu, da I gaar ud i Livet, at Skolen netop har givet et vigtigt Grundlag for Livet, Skolen har lært Eder at læse, skrive, regne og andet, og dette er netop fornødent for at kunne leve videre i Samvær med andre Mennesker.

Der har været Tider, hvor det kun var nogle udvalgte, fornemme Folks Børn, der fik lært at læse og skrive. De andre lærte kun det grove og ubehagelige, slidfulde Arbejde. Det var onde Tider. Thi de, der ikke lærte at læse og skrive, havde kun en maadelig Glæde af Livet. De kunde ikke læse en Bog, de kunde

ikke skrive et Brev til deres Moder, og hun kunde ikke skrive et venligt, trøstende Ord til Sønnen eller Datteren, som maaske var rejst bort for at finde Arbejde.

Den Tids Mennesker, der intet havde lært til Udvikling af Aand og Tanker, de var ulykkelige - virkelig fattige. For dem var Livet Trældom. De maatte bære de tunge Byrder, udøve det haarde Arbejde, trylle for at faa Føden og havde ingen af de Glæder, som Oplysningen giver.

Der findes endnu Lande og Folk, hvor Millioner af Mennesker lever i Uvidenhed, hvor de smaa Børn har en trist Barndom, i hvilken de føres ind i trøstesløst Arbejde. Det er ikke saa forfærdelig mange Aar siden, at det var tilladt at anvende Børn fra 4-5 Aars Alderen ved Arbejdet i Kulgruberne, dybt under Jorden, hvilket er noget af det sværeste og farligste Arbejde. Det er nu ikke tilladt mere, men dér, hvor Uvidenhed endnu trives, har Børnene og de store arbejdende Folkemasser et trist Liv.

Se derfor skal I hellere se tilbage paa Skoletiden med Venlighed og Glæde. Den Tid skaffede Eder de Kundskaber og Færdigheder, som giver Adgang til aandelig Rigdom, til Glæde over Kunst, Literatur, Videnskab og Muligheder for det vigtige Samarbejde og den levende Forstaaelse med andre Mennesker.

Vi er lykkelige, vi der fødes og lever i Lande, hvor Undervisning gives. Vi opdager alle paa et eller andet Tidspunkt, at vi lærte alt for lidt.

Naar I nu kommer ud i Livets Gerning, vil der ligge Opgaver for Eder, til hvis Løsning der kræves Kundskab og Intelligens. Derfor gør I vel i at bygge videre paa det lille Fond af Viden, som Skolen har givet.

I spejder ud i Fremtiden. Hver sætter sig sit Maal, og ingen bør begynde uden Maal.

Uden Hensyn til Maalet, til Stillingen I tilstræber, saa gælder det, at Dygtighed er fornøden. Vælg en nyttig Gerning og bliv dygtige til denne Gerning.

Det er desværre haarde Tider for dem, der skal ud i Arbejdet. Nogle af Eder har maaske allerede lært hvor slemt det er, naar Fader eller Broder er arbejdsløs, men desuagtet bør I søge at lære et Arbejde, og netop Tilværelseskampen kræver Dygtighed hos dem, der skal klare sig bedst igennem.

I gaar ind i en Verden der er rigt udstyret med Hjælpemidler for Menneskene. Opfindelser og betydningsfulde tekniske Fremskridt har forandret den Verden, hvortil Eders Forældre og Bedsteforældre blev fødte. Jernbaner, Dampskibe, Elektricitet og Gas, Telegraf, Telefon, Automobil og Flyvemaskine er altsammen forholdsvis nyt, og den besynderlige Radio er det allersidste Vidunder.

I gamle Dage havde man Tranlygter i Gaderne, man hentede Vand fra Brønde paa Byens Torve, og man var ikke streng med Renligheden.

Opfindelser og Teknik har gjort Liver rigere, har stillet det nye til Raadighed som Hjælp for Menneskene, særlig de mange sindrige Maskiner, som erstatter menneskeligt Arbejde. Men de geniale Opfindelser gør ogsaa Mennesker overflødige, og deraf kommer altsaa til en vis Grad Arbejdsløsheden, som er en Ulykke.

Ja, kære Børn, her staar I over for en af Livets store Opgaver. Vi maa have forbedret det Samfund, hvori vi lever. Ved Arbejde skaber vi Værdier, baade til Livets Ophold, til Skoler og Hospitaler og Børnehjem og hvad der ellers er fornødent, men vi maa ogsaa finde Former, der gør de store Fremskridt til Menneskehedens Hjælpere, og det bliver Eders Sag at finde Vejen og Midlerne, og derfor maa I blive endnu dygtigere, end vi andre var. Menneskene er hidtil gaaet frem i Kultur, de maa ogsaa afløse den Trældom, som Fattigdommen endnu medfører.

I den Fremtid, hvortil I skuer ud, vil I altsaa finde meget godt, men ogsaa noget ondt. I vil møde Farer og Fristelser, og derfor maa I være rustede med de gode Grundsætninger, som Skole og Hjem sikkert har givet Eder.

Overalt og i al Eders Gerning vil det blive krævet, at I er sande og ærlige. Det maa I være overfor Forældre og Slægt, men det maa I ogsaa være overfor alle, hvem I iøvrigt kommer i Berøring med, thi disse Egenskabers Tilstedeværelse er

Grundbetingelser for Samliv og Samvirken mellem civiliserede og kultiverede Mennesker.

I vil naturligvis nok møde Mennesker, som ikke handler som de bør, men deraf skal I ikke lade Eder friste til at bøje af fra de rigtige Principper. Sandhed og Ærlighed holder længst og er særlig for dem, der, som Arbejderne, stræber efter at naa frem til den højeste Retfærdighed i alle Samfundslivets Forhold, af den allerstørste Værdi for denne Stræben.

Der vil blive kaldt og lokket fra mange Hold, naar I kommer ud i Livet. Men vær da trofaste. Imod Eders Forældre, Eders Slægt og Eders Hjem, men vær det ogsaa mod dem, I skal samarbejde med.

Thi husk endelig paa, at man skal ikke være sig selv nok. Man maa gerne have en selvstændig Mening, man maa gerne fremsætte sine egne Tanker, men man maa ogsaa tage imod andres Meninger og Raad. Man maa indrette sig paa at kunne omgaas og virke sammen med andre, og det gælder særlig de mange som drager ud i Arbejdet paa Fabrikker og Værksteder, paa Kontor og i Handelsliv, der er Samarbejdet nødvendigt, gensidig Respekt paakrævet, og der maa vises Solidaritet, Vilje og Sammenhold, Vilje til gensidig Støtte mellem alle de mange, der har fælles Interesser. Ilde havde Eders Forældre det, i Tider da Solidaritetsfølelse var ukendt. Ilde var det, da den enkelte kun tænkte paa sig selv. En højere og bedre Moral er opstaaet, idet de store Arbejdermasser nu virker i Fællesskab og holder sammen om de Goder, som de ved Samarbejde har erhvervet sig.

Ja, kære Børn, nu kommer Ungdommens Tid, den videre Uddannelses Tid, for mange Arbejdets Tid. Tro ikke, det er ilde at lære noget, forsøm ikke Uddannelsen og vær lykkelige, saa længe I faar Lov at udføre nyttigt Arbejde, thi det er det, som skaber Anseelse for Land og Folk.

Men for Arbejdet skal I ikke glemme Hjertets Ret og Hjertets Pligt, Kærligheden til dem der staar Eder nær. Naar I kommer ud i Livets Strøm, saa glem ikke det Hjem, hvorfra I gik ud, om det saa var nok saa fattigt. Moder og Fader og andre, der stod Eder naer, har i Kærlighed vogtet Eders Skridt og søgt at skærme Eder mod Farer, mod Sygdom og Ulykker. Glem dem ikke og husk dem, især naar de bliver gamle og trænger til Eders Hjælp og Omsorg.

Bevar ogsaa Kærligheden til Eders Hjem i videre Betydning, til det Land hvor I fødtes, til det Sprog I lærte at tale. Øv den Gerning I formaar, for at gavne dette Land, og for derved at gøre Livet lysere for det Folk, her lever.

Men i Dag gælder vore Ønsker, Forældrenes Ønsker, Børnenes Fremtid. Mange forskellige Veje vil blive valgt, mange Stillinger vil blive efterstræbt, mange Muligheder vil blive prøvet, men det afgørende bliver, om du min egen Ida Marie og om alle I andre kommer til at fylde den Plads, I vælger, og til at udøve en Gerning, saaledes at Kærlighed og Forstaaelse overfor andre Mennesker ikke udelukkes.

Vi ved, at I ikke vil undgaa Kampe og Storme og Besværligheder, men netop derfor er det, vi ønsker Eder den bedst mulige Rustning - Kundskabens og den sunde, ærlige Morals Rustning.

I bestemmer næppe alene, hvad I skal drive det til her i Livet, men I bestemmer Eders Adfærd. Og er I ærlige, sande, gode og hjælpsomme, flittige og energiske, saa bliver Liver ikke uden Indhold.

Ja, kære Børn og Unge, saa Lykke paa Farten ud i Livet. Held og Lykke for Eder selv og Eders Hjem. Gid I alle maa komme til at yde en Indsats, ikke alene for Eders egen Lykke men ogsaa for de Tusinder, der lever i Mørke og Kulde paa Livets Skyggeside, thi saa faar Livet det rigeste og skønneste Indhold.

Kilde

Stauning, Th. (1931). Tanker og Taler: Et Billede af 25 Aar i det offentlige Liv. København og Oslo: Jespersen og Pios Forlag

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Festtale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-tale-til-de-unge-ved-ungdomsfest>